

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Svarīgākie pasākumi ceļā uz Vienotā tirgus aktu II" (izpētes atzinums)

(2012/C 299/30)

Galvenais ziņotājs: **VOLEŠ kgs**

Eiropas Komisija saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 304. pantu 2012. gada 27. jūnijā nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

"Svarīgākie pasākumi ceļā uz Vienotā tirgus aktu II"

(izpētes atzinums).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Birojs 2012. gada 28. jūnijā uzdeva Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētajai nodaļai izstrādāt atzinumu par šo tematu.

Ņemot vērā jautājuma steidzamību, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 482. plenārsesijā 2012. gada 11. un 12. jūlijā (12. jūlija sēdē) iecēla *Voleš* kgu par galveno ziņotāju un ar 176 balsīm par, 5 balsīm pret un 2 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Ievads

1.1 Līdz 2011. gada beigām Komisija bija iesniegusi priekšlikumus par desmit no Divpadsmit mehānismiem (Akts par vienoto tirgu – Divpadsmit mehānismi, kā veicināt izaugsmi un vairozt uzticēšanos), bet 2012. gada pirmajā pusē — par diviem atlikušajiem mehānismiem. Turklāt Komisija ir arī iesniegusi priekšlikumus par 28 no 50 Vienotā tirgus aktā paredzētajiem pasākumiem vai arī tos jau īstenojusi.

1.2 Ar vienotā tirgus pārvaldību saistītie priekšlikumi attiecas uz iedzīvotāju un uzņēmēju informēšanu par vienotā tirgus sniegtajām iespējām, par iekšējā tirgus noteikumu labāku ieviešanu dalībvalstīs un par šo noteikumu efektīvas īstenošanas nodrošināšanu. Šajā jomā ir gūti tikai nelieli panākumi, neraugoties uz to, ka iedzīvotāji un uzņēmēji to uzskata par vienu no visnepilnīgākajām.

1.3 Koncentrējot uzmanību uz Divpadsmit mehānismiem, Komisija progresu panāca ātrāk nekā tas būtu izdevies, rīkojoties citādi. Eiropas Parlaments un Padome ir aicināti tiesību aktu priekšlikumus pieņemt līdz 2013. gada beigām, lai 2014. gadā varētu tos īstenot. Pieņemto tiesību aktu ātra, pilnīga un pareiza transponēšana un īstenošana būs svarīgākais dalībvalstu uzdevums.

1.4 Komisija atzīmēs Vienotā tirgus akta 20. gadskārtu, visā Eiropā rīkojot Vienotā tirgus nedēļu un 2012. gada oktobrī organizējot pasākumus visās 27 dalībvalstīs. Vienotā tirgus otrais forums izmantos Vienotā tirgus akta radīto politisko impulsu, pārskatīs tā īstenošanā gūtos panākumus, kā arī noteiks turpmākās prioritātes izaugsmes veicināšanai un uzticēšanās vairošanai.

1.5 Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieks *Maroš Šefčovič* savā 27. jūnija vēstulē lūdz Komiteju sniegt ieguldījumu pašreiz

notiekošajās debatēs, jo Komitejas locekļi pārstāv sociālās un ekonomikas jomas dažādas ieinteresētās puses un pašreizējā darbā spēj sniegt būtisku pievienoto vērtību.

2. Vispārīgas piezīmes un ieteikumi

2.1 Priekšlikumos Vienotā tirgus aktam II nedrīkst ņemt vērā sarežģīto situāciju Eiropas Savienībā. Tās iemesls ir dažu dalībvalstu nespēja atrisināt budžeta deficīta, IKP stagnācijas un augošā bezdarba jautājumus. Tāpēc priekšlikumos būtu jāiekļauj ne vien īstermiņa pasākumi ar tūlītēju ietekmi izaugsmes un nodarbinātības jomā, bet arī vidēja un ilga termiņa pasākumi, kas nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību un visiem ES iedzīvotājiem dotu labumu arī nākotnē.

2.2 Pārskatīto un atjaunināto stratēģiju "Eiropa 2020" vajadzētu izmantot kā Vienotā tirgus attīstības vispārējās pamatnostādnes. Vienotais tirgus būtu gan Eiropas integrācijas lielākais sasniegums, gan līdzeklis šīs stratēģijas mērķu sasniegšanai.

2.3 Gatavojot jauno priekšlikumu kopumu Vienotā tirgus pilnveidei, būtu jāņem vērā visu ieinteresēto pušu, tai skaitā pilsoniskās sabiedrības organizāciju un sociālo partneru, viedokļi.

2.4 Lai uzņēmēji, patērētāji, iedzīvotāji un citas ieinteresētās puses varētu izmantot Vienotā tirgus potenciālu, pasākumi galvenokārt būtu jāveic attiecībā uz pakalpojumu jomu, piekļuvi finansējumam, administratīvā sloga mazināšanu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, elektronisko tirdzniecību, digitālo vienoto tirgu un mobilitāti. Minētie pasākumi būtu jāpapildina ar tādām darbībām, kuru mērķis pirmkārt, ir, patērētāju aizsardzības un uzticēšanās stiprināšana un, otrkārt, atbilstošas uzmanības nodrošināšana Vienotā tirgus sociālajam aspektam — tas panākams, atbalstot sociālā tirgus ekonomiku un atzīstot sociālās kohēzijas nepieciešamību, kā arī iedzīvotāju tiesības un intereses.

2.5 Vairākus svarīgus aspektus EESK jau uzsvērusi iepriekš pieņemtajos atzinumos par Vienotā tirgus aktu⁽¹⁾ un Divpadsmit mehānismiem⁽²⁾. Komiteja arvien vēl tos uzskata par būtiskiem, un tie ir šādi:

— ārkārtīgi svarīgi ir sniegt informāciju par Vienotā tirgus priekšrocībām iedzīvotājiem un uzņēmējiem, turklāt vidutājiem — politiskām partijām, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, plašsaziņas līdzekļiem un izglītības iestādēm — ir jāuzņemas atbildība par to, lai eiropiešiem būtu skaidrs priekšstats par šā jautājuma nozīmi;

— Eiropas Komisijai ar tīklu, aģentūru un citu tās rīcībā esošo mehānismu⁽³⁾ palīdzību jāveido un jāveicina iedzīvotāju izpratne par Vienotā tirgus jautājumiem.

2.6 Šā gada laikā Komiteja izstrādās pašiniciatīvas atzinumu par pasākumiem, kas Vienotā tirgus aktā nav iekļauti. Tie attiecas uz autortiesību nodevām (uz tām attiecas Vienotā tirgus akts II), autortiesību direktīvas pārskatīšanu, tīkla neitralitāti, datu aizsardzību, investoru aizsardzību, sociālā progresa protokolu, Eiropas privātuzņēmumu statūtiem, e-iegākumu, Eiropas kredītreitingu aģentūrām, dzimumu līdztiesību, mikrouzņēmumiem un ģimenes uzņēmumiem, pasākumiem jaunu uzņēmumu veidošanas un esošo uzņēmumu paplašināšanas atbalstam, kredītkartēm un debetkartēm, elektroniskajiem maksājumiem, patēriņa kredītiem un pārlieku lielām parādsaistībām, starpbanku norēķiniem, jauniešiem un arī tādiem pasākumiem, kuru mērķis ir pabeigt *euro* ieviešanu un konsolidēt vienotās *euro* maksājumu telpas (SEPA) darbību.

2.7 EESK pauž cerību, ka tai būs iespēja iesaistīties Komisijas caurviju programmas likumdošanas un nelegislatīvo pasākumu apspriešanā — minētā programma būs Vienotā tirgus akta II sastāvdaļa. Turklāt tad, kad Komisijas atsevišķie pasākumi pārtaps likumdošanas priekšlikumos, Komiteja izstrādās attiecīgus detalizētus ieteikumus.

3. Mehānismi un svarīgākie pasākumi

3.1 Pakalpojumi

3.1.1 Pamatmaksājumu kontiem jābūt pieejamiem visiem ES iedzīvotājiem un šāda iespēja jārada nekavējoties. Komiteja regulatīvus pasākumus aicina veikt gan šajā jomā, gan arī attiecībā uz banku maksājumu pārredzamību un bankas kontu maiņu.

3.1.2 Par prioritāti — un it īpaši tas attiecināms uz elektronisko tirdzniecību⁽⁴⁾ — būtu nosakāmi ar paku piegādi un pārrobežu maksātspējas procedūrām saistīti jautājumi.

⁽¹⁾ OV C 132, 3. 5.2011., 47. lpp.

⁽²⁾ OV C 24, 28.1.2012, 99. lpp.

⁽³⁾ Iekšējā tirgus problēmu risināšanas tīkls (SOLVIT), Eiropas Biznesa atbalsta tīkls, Eiropas Patērētāju tiesību aizsardzības centru tīkls, Eurocentres u. c.

⁽⁴⁾ Piemērs redzams kādā no DG MARKT rīkotā konkursa "Izstāstī mums savu stāstu" videoklipā. Jautājumi par pasākumiem, kas veikti saistībā ar iedzīvotāju nofilmētajos videoklipos uzsvērtajām problēmām, risināti 2012. gada 1. jūnijā Tallinā notikušajā Vienotā tirgus novērošanas centra atklātajā sanāksmē.

3.1.3 EESK ierosina veikt pasākumus vienotās *euro* maksājumu telpas (SEPA) darbības konsolidēšanai.

3.1.4 Komiteja atkārtoti pauž atbalstu standartu noteikšanai arī pakalpojumiem, taču norāda, ka ir jāņem vērā gan pakalpojumu specifika, gan arī tirgus un sabiedrības vajadzības.

3.2 Digitālais vienotais tirgus

3.2.1 Komiteja uzskata, ka digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšana būs svarīgākais faktors Vienotā tirgus aktivitātes atjaunošanai. Iepriekš izstrādātajā atzinumā Komiteja jau norādījusi, ka Vienotā tirgus sadrumstalotība kavē elektronisko tirdzniecību, piegādātājiem un patērētājiem traucējot pilnvērtīgi izmantot iespējas, ko piedāvā tiešsaistes pārrobežu tirdzniecība. Lai minētās problēmas novērstu, vairākās jomās būtu jāveic pasākumi, kas papildinātu Komisijas iecerētos un jau sagatavotos pasākumus, proti, augsti standarti datu aizsardzībai, interneta pieejamība un tīkla neitralitātes nodrošināšana, to šķēršļu novēršana, kas saistīti ar valstspiederību/uzturēšanās vietu, e-paraksta un e-maksājumu izmantošana, ieguldījumi platjoslas pakalpojumos, universālā piekļuve, datortehnikas un programmatūru pieejamība ikvienam iedzīvotājam, kā arī tiesību akti par tiešsaistes pakalpojumiem, tos papildinot ar atbilstošu patērētāju aizsardzības politiku.

3.2.2 EESK uzskata, ka būtiski ir nodrošināt gan dalībvalstu administratīvo sadarbību, gan e-pārvaldības pakalpojumus. To varētu sekmēt Iekšējā tirgus informācijas sistēmas vispārēja izmantošana.

3.2.3 EESK uzsver, ka īpaši būtu jāņem vērā priekšrocības, kas varētu rasties no vispārējas e-rēķinu izmantošanas, taču vienlaikus tā uzskata, ka arī turpmāk ir jābūt tādām pašām tiesībām izmantot papīra rēķinus, jo noteikti jāizvairās no jebkāda papildu sloga mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.

3.3 Tīkli

3.3.1 Īpašu uzmanību Komiteja velta (transporta, enerģētikas, komunikāciju) tīkliem, kam ir būtiska loma Eiropas infrastruktūras savienošanā. Attiecībā uz dzelzceļa tīkliem EESK atbalsta vienotās dzelzceļa telpas izveidošanu, kas spētu konkurēt ar citiem transporta veidiem. Komiteja ierosina izskatīt iespēju veidot tādu pašu kompensācijas fondu, kāds jau izveidots dažādās tīklu nozarēs. Par neapšaubāmu prioritāti būtu jāizvirza Eiropas signalizācijas un satiksmes vadības sistēmas (ERTMS) vispārēja ieviešana kopā ar Eiropas vilcienu kontroles sistēmu (ETCS).

3.3.2 Lai nodrošinātu ES aviācijas nozares konkurētspēju pasaules tirgū, ļoti svarīga ir Eiropas vienotās gaisa telpas izveide. Saistībā ar SESAR ieviešanu ir jāpievēršas šādiem jautājumiem: a) kā nodrošināt infrastruktūras atjauninājumu sinhronizētu ieviešanu gaisā un uz zemes, b) kā savlaicīgi nodrošināt

pienācīgus finanšu resursus SESAR ieviešanai, c) kā izveidot pareizu SESAR ieviešanas pārvaldību. Sistēmai vajadzētu būt pieejamai arī mazākiem un vidējiem uzņēmumiem.

3.3.3 Komiteja aicina nekavējoties pārskatīt Regulu (EK) Nr. 261/2004⁽⁵⁾, lai aktualizētu pasažieru tiesības gadījumā, kad, rezervējot biļetes, pārsniegts faktiskais vietu skaits, lidojuma kavēšanās gadījumā un arī attiecībā uz kompleksām brīvdienām.

3.3.4 Veidojot Eiropas **jūras ostu politiku**, būtu jāpievēršas šādiem jautājumiem:

- a) ostu un ar tām saistītu struktūru ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana,
- b) skaidras un pārredzamas sistēmas izveide ostu jomai paredzēto investīciju finansēšanai,
- c) procedūru precizēšana saistībā ar ostu pakalpojumu tirgus pieejamību,
- d) tādu funkcionālo trūkumu novēršana, kas kavē ostu darbības efektivitāti,
- e) labu un drošu darba nosacījumu un apstākļu nodrošināšana, kā arī konstruktīvu darba attiecību veicināšana ostās,
- f) ostu vispārējās konkurētspējas un pozitīvā tēla veicināšana.

3.3.5 Eiropas jūras ostu politikas izveide nenozīmē, ka katrā ziņā ir jāizstrādā jauni tiesību akti. Noderīga alternatīva tiesību aktiem, pirmkārt, varētu būt tiesiski nesaistoši noteikumi ("soft law") un, otrkārt, — individuāla pieeja.

3.3.6 **Enerģētikas tīklu** jomā EESK atbalsta Eiropas Komisijas nesenas iniciatīvas, kuru mērķis ir turpināt veidot savstarpējos savienojumus un pabeigt enerģētikas iekšējā tirgus izveidi.

3.3.7 Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) atbalsta Eiropas Enerģētikas kopienas (EEK) izveidi un piekriņ, ka ir vajadzīgi tādi pārejas posmi kā Eiropas reģionālie enerģētikas tīkli, atjaunojamo energoresursu attīstības fonds un dabasgāzes iegādes grupa.

3.3.8 Komiteja uzskata, ka ir pienācis laiks kritiski novērtēt enerģētikas tirgus liberalizāciju, jo tā iedzīvotājiem un uzņēmumiem nav nesusi gaidīto cenu pazemināšanos.

3.4 Finansējuma pieejamība

3.4.1 Finanšu krīzes dēļ uzņēmumiem, bet īpaši MVU, daudzās dalībvalstīs ir grūti iegūt kredītu, un tas negatīvi

ietekmē šādu uzņēmumu darbību. Lai privātais sektors, MVU un sociālie uzņēmumi varētu attīstīties un veidot jaunas darba vietas, ir ļoti svarīgi, lai būtu iespējams iegūt līdzekļus. Tomēr bankas arvien nelabprātāk piešķir aizdevumus uzņēmumiem, īpaši inovatīviem uzņēmumiem un jaunizveidotiem uzņēmumiem, jo tie ir saistīti ar lielāku risku, bet tiem ir arī vislielākās izaugsmes iespējas.

3.4.2 Tāpēc EESK aicina Komisiju atbalstīt MVU tiešu piekļu obligāciju tirgum un izstrādāt uz MVU orientētas obligāciju platformas, izpētīt iespējas, kā uzlabot starpniekkapitāla finansēšanu un analizēt jaunus starpniekkapitāla produktus, piemēram, starpniekkapitāla aizdevumu garantijas. Šajā nolūkā Komisijai vajadzētu arī visām ieinteresētajām pusēm sniegt norādījumus par to, kā labāk apvienot un līdzsvarot finanšu instrumentus no dažādiem avotiem.

3.4.3 EESK iesaka sarunās ar dalībvalstīm par jaunajiem struktūrfondiem ņemt vērā vajadzību izveidot finanšu instrumentus MVU aizdevumiem nepieciešamo garantiju atbalstam.

3.5 Nodokļi

3.5.1 Komiteja aicina veikt pasākumus, kas būtu vērsti pret atšķirīgajiem nodokļu noteikumiem un administratīvo sarežģītību, kuri ir lielākie šķēršļi MVU darbības paplašināšanai vienotajā tirgū.

3.5.2 Pat neveicot nodokļu saskaņošanu, šajā jomā var novērst daudzus šķēršļus un to vidū arī nodokļu dubultu uzlikšanu, kas ievērojami apgrūtina pārrobežu darbību, negatīvi ietekmējot investīcijas un nodarbinātību. Pārrobežu tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas jomā pašreiz pastāvošās sarežģītās PVN piedziņas sistēmas var izraisīt nodokļu nemaksāšanu un krāpšanu, kas ir jāapkaro efektīvāk. ES standarta PVN deklarācijai vajadzētu veicināt administratīvo vienkāršošanu.

3.5.3 Komiteja uzskata, ka dalībvalstu nodokļu sistēmām nevajadzētu kļūt par iemeslu nodokļu oāžu veidošanai, kas negatīvi ietekmē gan ekonomiku, gan budžetu.

3.5.4 Uzmanība būtu jāvelta finanšu pakalpojumu PVN nodokļa sistēmai, un, ja finanšu nozarē būtu paredzēts ieviest jaunu uz naudas plūsmu vai līdzīgiem faktoriem balstītu nodokli, Komisijai būtu jānovērtē, kādas priekšrocības sniegtu tā izstrādāšana PVN ietvaros.

3.5.5 EESK aicina arī ieviest tādas vispārējus noteikumus, saskaņā ar kuriem PVN būtu jāmaksā tikai tad, kad pircējs ir samaksājis rēķinu. Šī sistēma, ko dažās dalībvalstīs jau piemēro maziem uzņēmumiem un kas ir pazīstama kā naudas plūsmas grāmatvedība, ļauj izvairīties no PVN maksāšanas par pirkumiem, par kuriem pircējs vēl nav samaksājis. Pašreizējos ekonomikas lejupslīdes apstākļos tas ļautu izvairīties no uzņēmumu, bet īpaši no MVU maksātnespējas.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91.

3.6 Uzņēmējdarbības vide

3.6.1 EESK uzsver nepieciešamību īpašu vērību veltīt tiem jautājumiem, kas nav pietiekami regulēti ES tiesību aktos un atbalstīt programmas, kuras ir paredzētas, piemēram, pašnodarbinātajiem.

3.6.2 Komiteja uzsver nepieciešamību arī turpmāk samazināt lieku administratīvo slogu un cer, ka Komisija ierosinās mērķus laikposmam pēc 2012. gada, kad administratīvajam slogam vajadzētu būt sarkušanai par 25 %. Komiteja norāda, ka liekā sloga mazināšana vienmēr ir vēlama neatkarīgi no tā, vai runa ir par uzņēmumiem, patērētājiem vai publiskās pārvaldes iestādēm, taču, lai netiktu apdraudēts sākotnējais tiesiskā regulējuma mērķis, ir vajadzīgs rūpīgs izvērtējums.

3.7 Sociālā uzņēmējdarbība

3.7.1 Sociālās uzņēmējdarbības iniciatīva tiks pārskatīta 2014. gadā. Ciešā sadarbībā ar uzņēmējdarbības ekspertu grupu Komisija novērtēs sasniegtos rezultātus un noteiks turpmākos uzdevumus. EESK iesaka pienācīgi ņemt vērā piezīmes, ko tā paudusi savos nesen pieņemtajos atzinumos par sociālo uzņēmējdarbību ⁽⁶⁾.

3.7.2 Komiteja uzsver nepieciešamību padziļināt zināšanas par sociālo uzņēmumu lomu un izplatību, lai palielinātu to faktisko ietekmi uz sabiedrību. Šajā nolūkā vajadzēs izstrādāt minētās ietekmes novērtēšanas metodoloģiju. Šāds novērtējums būs arī nepieciešams, lai ieviestu Eiropas Sociālās uzņēmējdarbības fondu.

3.7.3 Komiteja uzskata, ka priekšlikums par Eiropas nodibinājumu un visas pārējās Eiropas uzņēmumu formas arī ir jānovērtē, ņemot vērā apspriedes par Eiropas uzņēmējdarbības tiesību aktu atjaunošanu.

3.8 Patērētāji

3.8.1 Komiteja pauž cerību tuvākajā nākotnē sagaidīt priekšlikumu tiesību aktam par kolektīvo tiesisko aizsardzību. Tā rezultātā būtu jāizveidojas tādām kolektīvās tiesiskās aizsardzības mehānismam, kas darbojas gan valsts, gan pārrobežu līmenī un būtu pieejams visiem patērētājiem vienotajā tirgū. Minētajiem mehānismiem ir jābūt pieejamiem ikvienam, kura tiesības vienotajā tirgū ir pārkāptas. Ar netaisnīgiem līgumu nosacījumiem un negodīgu komercpraksi preču piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji pārkāpj ne tikai patērētāju tiesības. Kolektīvās tiesiskās aizsardzības sistēma vajadzīga arī darba ņēmējiem, kuru tiesības netiek ievērotas, un — plašākā skatījumā — iedzīvotājiem, kas cieš no diskriminācijas. Arī MVU var būt nepieciešama līdzīga aizsardzība pret negodīgu komercpraksi.

⁽⁶⁾ Sk. atzinumu OV C 24, 28.1.2012, 1. lpp., OV C 229, 31.07.2012, 44. lpp. un OV C 229, 31.7.2012, 55. lpp.

Turpmākā darba gaitā būtu jāņem vērā visu ieinteresēto pušu viedokļi.

3.8.2 EESK aicina noteikt reglamentējošus pasākumus, lai izveidotu integrētu vienoto tirgu maksājumiem ar kartēm, maksājumiem internetā un mobilajiem maksājumiem.

3.8.3 Attiecībā uz produktu drošības noteikumiem Komiteja aicina piemērot divus pamatprincipus:

— **dzīves cikla filozofija.** Šā principa nozīme ir produktu drošības noteikumu piemērošana visiem lietotājiem un iesaistītajiem strādājošiem. Atsauce uz dzīves ciklu aptver visus produkta dzīves cikla posmus no izejmateriālu iegādes līdz atkritumu pārstrādei;

— **“no šūpuļa līdz kapam” principa veicināšana,** jo produktu ilgtspējai ir jābūt vienam no ražošanas pamataspēkiem.

3.9 Iedzīvotāju mobilitāte

3.9.1 Komiteja atgādina par nepieciešamību panākt iedzīvotāju mobilitātes palielināšanos, modernizējot profesionālās kvalifikācijas atzīšanas sistēmu. Darba ņēmēju profesionālās un ģeogrāfiskās mobilitātes veicināšana varētu palīdzēt uzlabot Eiropas darba tirgu darbību un pārrobežu pakalpojumu sniegšanu. Ne vienmēr ir jēga debatēt par atzīšanu 27 dalībvalstu līmenī. Vairāk ir jāuzsver reālās vajadzības (pārrobežu situācijās un starp kaimiņvalstīm), pamatojoties uz mobilitātes shēmu analīzi. ES būtu jāveicina reģionālā sadarbība šajā jomā un jāveicina kopēja pārrobežu profesionālā izglītība.

3.9.2 Attiecībā uz pensijas tiesību pārnesamību pārāk liels uzsvars baltajā grāmatā ⁽⁷⁾ ir likts uz trešā pensiju līmeņa uzlabošanu. Ir jāuzlabo pirmā un otrā līmeņa pensiju sistēmas, lai nodrošinātu strukturālas priekšrocības arī tiem cilvēkiem, kas pārvietojas Eiropā.

3.9.3 Komiteja pauž bažas arī par neseno Padomes lēmumu nacionalizēt Šengenas Nolīgumu, tādējādi gan atļaujot radīt jaunus šķēršļus, kas ierobežos iedzīvotāju brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā, gan arī no jauna ieviešot robežu kontroli vietās, kur tā tika atcelta. Tas ir acīmredzams Līguma pamatprincipu pārkāpums un rada papildu sarežģījumus Vienotā tirgus izveides pabeigšanai.

3.10 Sociālā kohēzija

3.10.1 Komiteja uzskata, ka jāprecizē izpildes noteikumi un atsauce uz Lisabonas līguma 3. panta 3. punktu, kurā ir noteikts, ka iekšējais tirgus nav pašmērķis, bet instruments sociālā progressa panākšanai un ilgtspējīgas sabiedrības izveidei visu Eiropas iedzīvotāju labā.

⁽⁷⁾ Baltā grāmata “Atbilstīgu, drošu un noturīgu pensiju programma”, COM(2012) 55 final.

3.11 *Publiskais iepirkums*

3.11.1 Publiskais iepirkums nebūtu jābalsta tikai uz labākās cenas kritēriju. Par vienlīdz svarīgiem būtu jāuzskata kritēriji, kas ir saistīti ar sociālo ieguvumu un ietekmi uz ilgtspēju.

3.11.2 Jāapsver, cik lielā mērā būtu iespējams ilgtspējīgi saglabāt ES publiskā iepirkuma tirgu atvērtu, ja trešās valstis turpina piemērot nevienlīdzīgu attieksmi. Tāpēc visiem dalībniekiem — gan dalībvalstīm, gan trešām valstīm — jāievēro ILO ratificētās konvencijas un cilvēktiesības. Šāda politika Eiropas Savienībai būtu aktīvi jāpopularizē starptautiskā līmenī.

3.11.3 Uzlabojumus būtu iespējams panākt ar e-ierpikuma palīdzību, paātrinot administratīvās procedūras.

3.12 *Intelektuālā īpašuma tiesības*

3.12.1 Patērētājos neizpratni rada pašreizējais intelektuālā īpašuma tiesību regulējums. Viseiropas līmenī stāvoklis ir vissliktākais. Tiesiskajam regulējumam jāklūst skaidrākam, bet juridiskajām sankcijām un tiesībaizsardzības īstenošanas pasākumiem — proporcionāliem. Pret individuālu patērētāju, kas savā personiskajā patēriņā netīši un/vai nelielā apjomā pārkāpis intelektuālā īpašuma tiesības, vajadzētu būt citai attieksmei nekā pret liela mēroga noziedzīgu darbību vai komercnoziedzumu.

3.12.2 Licencēšanas un nodevu sistēmā vairāk jātiecas uz Eiropas mēroga pieeju.

Briselē, 2012. gada 12. jūlijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Staffan NILSSON